

Tadeusz Pilch, stwierdza iż badania określane są przez cele jakim służą i na tej podstawie proponuje następującą ich typologię, podział ze względu na przedmiot, cel, organizację i procedurę badania. Dlatego też biorąc pod uwagę cel badania ustalono że są to badania diagnostyczne mające na celu diagnozę określonego stanu rzeczy lub zdarzenia.

Z punktu widzenia kryterium organizowania przebiegu badań niniejsza praca dotyczy badań terenowych, które mają mniejszy, często ściśle określony zasięg terenowy, z góry zdeterminowany ze względu na konkretne cechy. Przebieg takiego badania jest zaprogramowany i precyzyjnie kontrolowany. Odznaczają się one (badania) wysokim stopniem jednolitości warsztatowej. Korpus badawczy jest starannie dobierany i specjalnie szkolony do badań. Posługuje się najczęściej wystandardyzowanymi narzędziami badań.

Natomiast uwzględniając kryterium przedmiotu naukowego poznania są to badania wyjaśniające szukające głównie związków między cechami oraz zmiennymi. Są wielowątkowe, poszukują motywacji głównych i wtórnych, lub dominujących i uzupełniających.

Ponadto uwzględniając podział badań gdzie nadrzędnym kryterium jest procedura badawcza, lub pośrednio metoda badawcza. Prowadzone badania to badania zbiorowości, w których dominują wszelkiego typu testy, skale, techniki kwestionariuszowe, eksperymentalne metody wywoływania reakcji.

Proces badawczy służy do poznania pewnej rzeczywistości, zjawiska lub instytucji. Pozwala nam uzyskać wiedzę o ich stanie, przebiegu, perspektywach rozwoju, czy to dla podjęcia kroków ku ich zmianie, dla zdobycia podstaw do zbudowania definicji czy też poznania prawidłowości rządzących ich rozwojem.

Biorąc pod uwagę powyższe rozstrzygnięcia ustalono iż **celem badań jest kultura życia codziennego, poznanie i zbadanie aspektu dotyczącego stosunku ludzi młodych do osób starszych, postrzeganie ludzi starszych przez młodych.**

4.2. Problemy badawcze i hipotezy

Proces badawczy jest procesem skomplikowanym, pierwszym krokiem jaki należy wykonać w celu jego przeprowadzenia jest określenie problemu badawczego, gdyż jak zaznacza Tadeusz Pilch nauka nie istnieje bez wyraźnie postawionego pytania¹. Z takim

¹ Tamże, s. 174.

twierdzeniem zgadzają się również inni badacze. Stefan Nowak stwierdza iż problem badawczy oznacza pytanie lub zespół pytań, odpowiedzią na które jest przeprowadzane badanie². Problem badawczy stanowi zaś zagadnienie wymagające rozwiązania. Józef Pieter uważa iż problemy badawcze są pytaniami na które poszukujemy odpowiedzi w toku badań naukowych. Pytania zadawane są „przyrodzie” i „otoczeniu” a nie osobom drugim, badacze chcą znaleźć na nie odpowiedź samodzielnie, nie szukając gotowych wzorów sformułowanych przez innych badaczy lub analityków³.

Wszelkie problemy badawcze można podzielić na określone typy, za kryterium podziału przyjmując np.: zakres, przedmiot lub rolę jaką pełni dany problem w nauce bądź właściwości problemów badawczych. Pozwala to na wyszczególnienie następujących grup problemów: ogólne i szczegółowe; praktyczne i teoretyczne; cząstkowe i podstawowe.

Poza typami, wyróżnić można formy problemów badawczych, a więc postacie, w jakich następuje ich ukazanie w konkretnych badaniach. Zgodnie z takim podejściem problemy ujmowane mogą być w formach: eksplikacyjnej (tłumaczącej), relatywizującej (wskazującej na różne zależności między danymi zjawiskami) deskryptywnej (opisowej), definicyjnej (określającej), dowodzącej (np. założeń danej teorii), demonstracyjnej (doświadczalnej), prognostycznej (przewidującej) eksplanacyjnej (wyjaśniającej), diagnostycznej (konstatującej) oraz optymalizującej, czyli takiej która zmierza do możliwie najkorzystniejszego rozwiązania danego zagadnienia. Znajomość typów i form konkretnych problemów pozwala na dobranie optymalnej dla każdego z nich metody lub techniki badawczej⁴.

Problem badawczy stanowi więc swego rodzaju deklarację niewiedzy badacza zawartą w gramatycznej formie pytania. Aby zdobyć informacje należy stawiać pytania w taki sposób, aby wiedzieć, przede wszystkim kogo dotyczy temat, a także gdzie szukać rozwiązania oraz jakimi sposobami to robić. Dopóki badacz dokładnie nie uprzytomni sobie, które zjawiska go interesują, (to jest które własności jakich przedmiotów czy też jakie zdarzenia lub procesy, którym te przedmioty podlegają), tak długo sedno pytań nie stanie się dla niego jasne.

Sformułowane problemy badawcze:

Problem główny:

Poznanie i zbadanie aspektu kultury życia codziennego jakim jest stosunek ludzi młodych do osób starszych. Jak kształtuje się postrzeganie ludzi starszych przez młodych.

² S. Nowak, *Metodologia badań społecznych*, PWN, Warszawa 2007, s. 214.

³ J. Pieter, *Ogólna metodologia pracy naukowej*, Zakł. Nar. im. Ossolińskich, Wrocław 1967, s. 67.

⁴ J. Sztumski, *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, „Śląsk”, Sp. z o.o, Katowice 2005, s.52.

Problemy szczegółowe:

1. *Rola otoczenia, czy miejsca zamieszkania w kształtowaniu się stosunku młodych ludzi do osób starszych.*
2. *Jakie czynniki przyczyniają się do kształtowania się stosunku młodych ludzi do osób starszych, a które czynniki są nieistotne.*